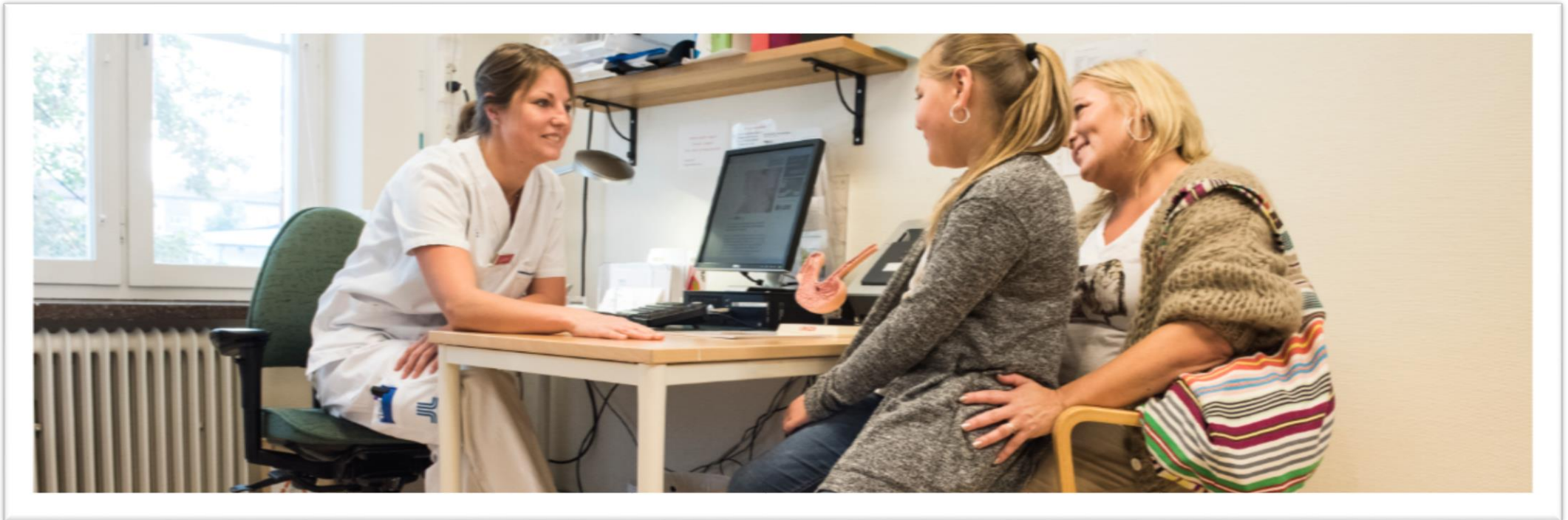

Från för till med: Att utveckla tillsammans med patienter

*Cristin Lind
Hans Lindqvist
Thomas Emilsson*

Kärt barn, många namn

- Brukarmedverkan
- Patientsamverkan
- Brukardelaktighet
- Patientinvolvering
- Patientcentrerad vård,
personcentrerad vård,
familjcentrerad vård
- Patienten i fokus, patientens fokus
- Patienten i centrum, patientens
behov i centrum, patienten i teamet
- Patientmakt, patientkraft
- Partnerskap
- Co-production, co-design, co-care

Varför är patientsamverkan viktig?

Patientsamverkan i vården är en viktig del i högkvalitativ vård. Det associeras med förbättrade behandlingsresultat, kortare sjukhusvistelser, minskad återinskrivning, förbättrad funktionell status och minskad dödlighet. Patientsamverkan bidrar till att patienter har ökad inflytande i beslutsprocesser gällande deras vård och behandling. Patientsamverkan bidrar till att minska medicinska misstag och biverkningar, förbättra följsamhet, förbättra egenvård och minskar personalomsättning.

Condition: Goal	Patient	Clinician	Significance
Keep your breast?	7%	71%	P<0.01
Live as long as possible?	59%	96%	P=0.01
Look natural without clothes	33%	80%	P=0.05
Avoid using prosthesis	33%	0%	P<0.01

Sepucha 2008

Signifikanta effekter vid kontrollerade studier

Patienter rapporterar:

- De känner sig tryggare
- Högre tillit till sin egen förmåga
- Symtomlindring
- Ökad livskvalitet

Personalen rapporterar:

- Lägre arbetsstress
- Högre arbetstillfredsställelse
- Bättre psykosocialt klimat

Observationer:

- Signifikant minskning av trycksår eller annan medicinsk komplikation
- Effektiv utskrivningsplanering
- Färre sjukhusinläggningar

30 % - 50% reduktion i antal vård dagar

40% reduktion i vårdkostnader

Olsson L-E et al, 2006, 2007, 2009, 2014 Ekman I, et al: 2011, 2014

Dudas K, et al 2013, Brännström & Boman 2014, Fors A et al. 2015, 2016, 2017

Partnerskap sker på olika sätt

	Planera	Utföra	Utvärdera
I vårdmötet	Egenvård Delade beslut	Patienter i ronder	Enkäter Förslagslåda PROM
Klinik mikrosystem	Patienter identifierar förbättringsomr.	Patienter med i förbättringsteam	
Organisation mesosystem	Patienter i styrgrupper	Patienter som medarbetare	
Region/stat makrosystem	Patienter med när riktlinjer skapas	Patienter som forskningspartners	Politiska valresultat

[Partnerskap mellan patient och vårdprofession](#) Cristin Lind, QRC Stockholm, 2016.

Gemensam övning

Vilka utmaningar och vinster ser vi med patientsamverkan?

www.menti.com

Kod: 56 84 14

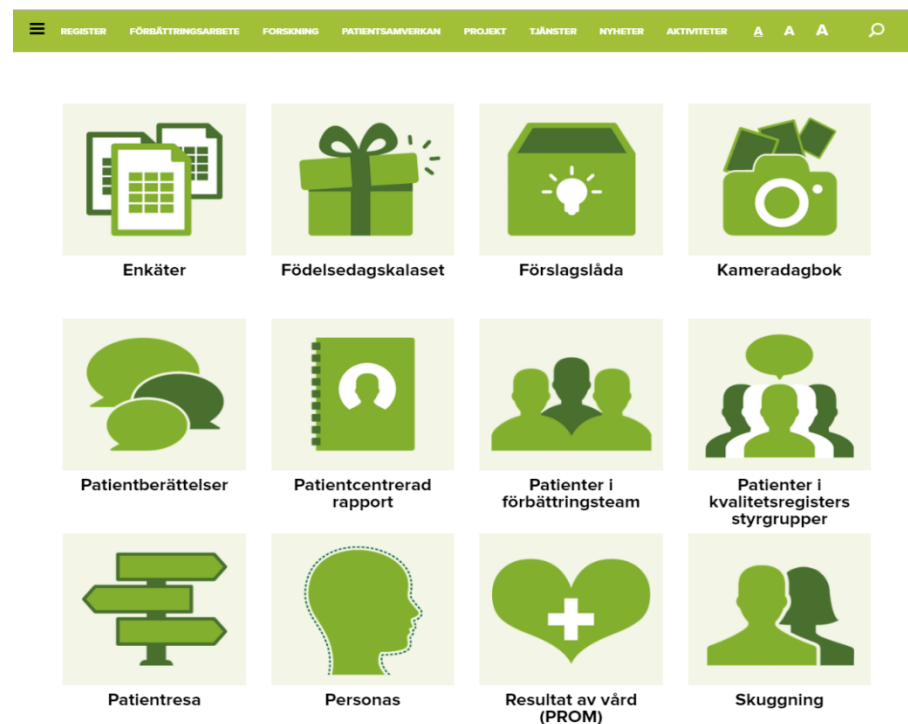
A photograph of a man and a woman sitting at a white table. The man, on the right, is wearing a light blue polo shirt and a watch, looking towards the woman. The woman, on the left, has curly hair and is wearing a red and white striped long-sleeved shirt, looking back at the man. On the table in front of them are a grey tape dispenser with yellow tape and a blue stapler. In the background, a young boy and a woman wearing a grey headscarf are partially visible. The setting appears to be an office or a meeting room with framed pictures on the wall.

Hur gör man?

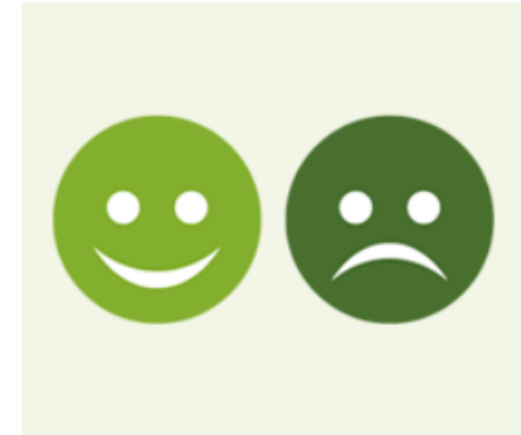
Verktyg för patientsamverkan

- Det finns många verktyg
- Olika verktyg kräver olika resurser (tid, mod, pengar, kunskap)
- Olika verktyg ger olika resultat (t ex information om en enskild patients upplevelse, eller aggregerad data om en patientgrupp)
- Ju flera verktyg desto bättre bild
- Övning ger färdighet. Tänk på första pannkakan!

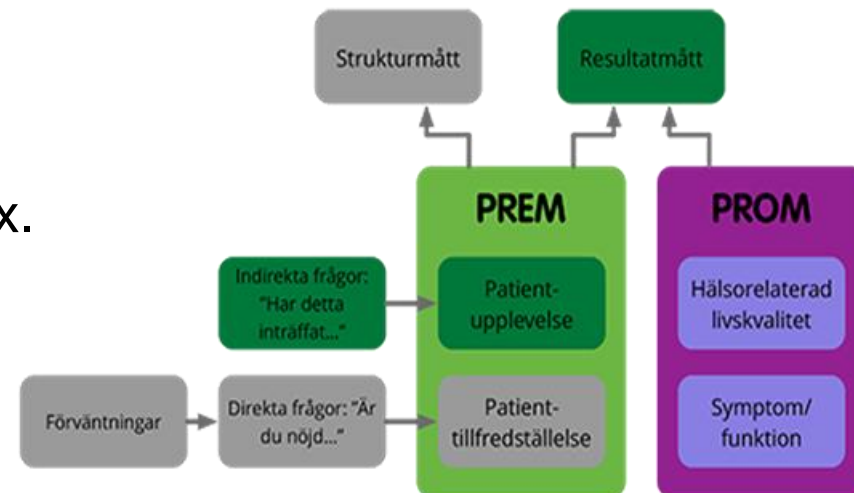
Verktyg: PREM

- PREM (Patient Reported Experience Measures)
- Verktuget används för att ge patienten möjlighet att framföra sin syn på sin vård och sitt vårdresultat
- Oftast används enkäter i olika former med frågorna som kan handla om t.ex.
  - bemötande
  - delaktighet
  - information
  - förtroende för vården
  - tillgänglighet
  - organisationsstruktur eller vårdresultat

Upplevelse av vård (PREM)

<http://qrcstockholm.se/case/upplevelse-av-var-d-prem/>

Patienter i styrgrupper och projektgrupper

- Patienternas kunskap och erfarenheter av att se vårdprocessen ur olika perspektiv bidrar till djupare insikter när ett projekt ska genomföras.
- Med deras kunskap kan man lättare identifiera mål, utmaningar och möjligheter.
- Skickar en stark signal att patienters kunskap är viktig.

<http://qrcstockholm.se/case/patienter-i-kvalitetsregisters-styrgrupper/>

Hur var det att ta med patientföreträdare i arbetsgruppen?

Vad som hände var att perspektiven ändrades. Från att bara diskutera uppföljning, ersättning och evidens till att vi också diskuterade service, bemötande, koordination, kompetens och rätt väg in till vården.

Det är perspektiv som inte hade diskuterats i samma omfattning om de inte hade varit med.

Verktyg: Patientintervjuer

- En djup, semi strukturerad eller öppen dialog med en patient som får beskriva sin erfarenheter med egna ord
- Ger en ökad insikt i personens upplevelse, behov, förväntningar, och livet utanför vården.

Patientintervju

<http://qrcstockholm.se/case/patientintervju/>

Citat från patientintervju på en vårdcentral

”Jag tycker att de har varit slarviga med provsvaren. För flera år sedan var jag och tog prover och fick då besked att mina provsvar var åldersadekvata. Men vad betyder det? Och nu i efterhand har jag fått reda på att jag redan då låg på gränsen. Hade jag vetat det då hade jag kunnat förebygga min sjukdom.”

Vanliga frågor

FAQ kring patientsamverkan (*frequently asked questions*)

- Är det verkligen nödvändigt i *vårt* arbete?
- Räcker det inte med PROM? Enkäter?
- Hur många patienter ska vi lyssna på?
  - Hur vet vi att vi har en representativ bild?
  - Vem ska vi välja? Hur rekryterar vi? Måste vi ha alla sorters patienter? Företrädare? Närstående?
- Får man verkligen fråga? Är det etiskt ok?
- Ska vi ge ersättning?
- Patienter har också frågor!
  - Kommer jag att bli lyssnad på?
  - Vill de verkligen ha mig där?
  - Vad är syftet för min medverkan?

Läs mer!

QRC||STHLM
KVALITETSREGISTERCENTRUM

[Involvera mera](#)

QRC||STHLM
KVALITETSREGISTERCENTRUM

[Partnerskap mellan patient och vårdprofession](#)

**Vilket verktyg blir du nyfiken att
testa?
Vad behöver du för att göra det?**

www.menti.com

Kod: 56 84 14

TACK!